

DEMOKRACIJA

Uredništvo: Trst, ul. Machiavelli 22-II. - tel. 3-62-75
Uprava: Trst, ulica S. Anastasio 1-c - tel. 2-30-99
Goriško uredništvo: Gorica, Riva Piazzetta št. 18.
CENA: posamezna številka L 25. - Naročnina: mesečno L 100, letno L 2.000. - Za inozemstvo: mesečno L 170, letno L 2.000. - Poštni čekovni račun: Trst št. 11-7223.

Leto X. - Štev. 48

Trst - Gorica 30. novembra 1956

Izhaja vsak petek

Usoda je spregovorila

Zadnje čase mora biti v Kremlju vse prej kot veselo. Potem ko se komunizem v popolnem nasprotju s tem, kar je napovedoval Karl Marx, sploh nikdar ni mogel usidراتi v naprednih industrijskih državah, doživlja zdaj polom za polomom...

Ideologija in sistem, ki naj bi po zamisli svojih teoretikov in uredništevcevalcev bila neizogibna dediča vsega, kar je imelo svoje izhodišče v svobodi in zasebnih pobudi posameznika, ki naj bi bil najmodernejši od najmodernejšega, zadnja beseda socialnega napredka in blagostanja, ima zdaj se svoje zadnje zatočišče pri tistih, ki teh dobrin še nikdar niso okusili.

Komunizem nima več za seboj industrijskega proletariata. Ta je na nasprotni strani barikade. Proti njemu se bori s tanki, v katere postavlja - kakor nekajda carji na konje - sinove pastirskih narodov širom ruskih in azijskih step.

Naravnost iranija usode je, da izgubljuje komunizem privrženca prav v množicah tistih tovarniških delavcev, za katere je bil na papirju ustvarjen. Svoje edine, in še to samo trenutne uspehe, žanje le med zastalimi narodi Afrike in Azije. Evropa, Avstralia, Amerika so pa sprejemale, tam mu je odklenkalo, in kjer se s silo še drži, mu je začela biti zadnja ura.

In da bo mera polna: niti tam, kjer se še uveljavlja, ne žanje komunizem svojih uspehov v imenu socialne revolucije, ki je zapisana na njegovem praporju, temveč z razplamtevanjem najradikalnejših in najbolj stepih nacionalističnih strast, ki so pravo nasprotje internacionalizmu, torej enega glavnih komunističnih načel.

Sistem, ki naj bi ga množice in napredek dosegli na oblast in mu jo priznavali, se je moral zateči k krvavemu nasilju, terorizmu, laži in prevaram. S tem se bori proti množicam in napredku, ne pa proti peščici izjemalcev in reakcij, kakor sta to sanjala Karl Marx in Friderik Engels. Toda s tem samo zadržuje, ne more pa dokončno odvrniti od sebe obzodbe, ki jo je nad njim že izrekla usoda. Izkazal se je za slabšega in zato se mora umakniti boljšemu. To je zakon napredka, na katerega se je prej sam skiticeval, a se mu zdaj sam najtrudoviteje upira.

Vse to vidi o v Kremlju. In tam divja spor: kdo je kriv? Pokojni Stalin, ki je za videl, kam vodi pot in se je oprle varijete resitne bilke nastilja? Ali Hruščev, ki je hotel popuščati, vendar samo do določene meje in ni dosegel drugega, kot da je sprožil silo, katerih zdaj ne more več obvladati?

Kvečjemu po zunanjih posledicah lahko sodimo, kako se v Kremlju premika ta fronta, katere stran se umika in katere napreduje. Komunizem je namreč v takšni krizi, da si njegovi glavni voditelji ne morejo privoščiti medsebojnih čist: (kakor jih je praktical Stalin), pa čeprav jih razuda še tako velik gnev in nasprotja. Morda pride to na vrsto poznejše Zaenkrat pa nam veličino te krize dovolj govorno izpričuje dogajanje v satelitskih državah.

Jugoslavanski diktator o tujih očeh

Tito odreja Jugoslovanom dve pravici: pravico do resnice in pravico do svobode

Ta članek je napisal Raymond Aron, profesor za sociologijo na pariški univerzi in eden najprijavnejših francoskih političnih in ekonomskih publicistov. Izšel je v dnevniku «Le Figaro» dne 19. novembra z naslovom «Tito sur la corde» (Tito v tles na vrvi).

Ponatiskujemo ga zaradi tega, ker je iz njega jasno razvidno, kakšno mnenje ima Zahod o Titu. Taktično se ga je in se ga najbrž še bo posluševal, po potrebi pa bo tudi podpiral, toda to še ne pomeni, da ga cenijo in da vidi v njem kaj več kot manjše, kvečjemu za prehod k boljšemu po trebm zlo.

Težka kriza komunizma

Razumniki se upirajo diktaturam - Na Poljskem so pogumni in preudarni - V Bolgariji se polnijo ječe - Sovjeti v Romuniji pobirajo vojski orožje - Na Madžarskem prezebajo in stradajo

V Vzhodni Nemčiji

Vzhodnonemški študentje so pretekli teden zahtevali od tamkajšnje vlade, naj odpravi obvezno učenje rušine in tečaje o marksistični doktrini. Vlada pa je te zahteve odbila. Prav tako je odbila zahtevo po pravici ustanovitve samostojne študentske organizacije.

Na moskovski univerzi

Iz ljigijskih krogov se je razvedelo, da so moskovski visokošolci na univerzitetnem steničasu razobesili poročila Britanske radijske družbe o madžarskih dogodkih. Rektor je poročila dal odstraniti, češ da so lažniva in da je sovjetski tisk nepristransko poročal o dogajanju na Madžarskem.

Razvoj na Poljskem

Nadaljuje se boj proti stalinizmu, pada ugled Tita

Boj, ki so ga Gomuška in prijatelji začeli proti stalinizmu se nadaljuje. Bodočnost bo pokazala, ali gre pri tem za oseb-

so zaradi tega za en dan zaprle več oddelkov vseučilišča.

To novico je sporočil minister za zunanjo trgovino, ki je začasno tudi zunanji minister, ker nadomešča Spaška, ki je v New Yorku na zasedanju Združenih narodov.

V washingtonskih diplomatskih krogih so malo potrdili, da so skupine sovjetskih dijakov res prišle do spoznanja, da je njihova vlada dajala lažna poročila o revoluciji madžarskega ljudstva. V Leninski knjižnici v Moskvi je neka skupina dijakov med predavanjem javno izrekla dvom v verodostojnost poročil in so dijakje protestno zapustili dvorano, ko je predavatelj skušal prikazati, da je bilo uradno poročanje edino resnično.

Tu, če v tem primeru ne gre za velik dogodek, gre pa vsekakor za pomemben dogodek, ki dokazuje, da začenja vreti tudi med sovjetsko mlado generacijo.

Razvoj na Poljskem

Nadaljuje se boj proti stalinizmu, pada ugled Tita

Boj, ki so ga Gomuška in prijatelji začeli proti stalinizmu se nadaljuje. Bodočnost bo pokazala, ali gre pri tem za oseb-

Obračun sueške operacije

Ni še odločeno, kako bodo rešeni zapleteni problemi, ki so bili že dolgo zavoljni okrog Suezja in Bljžnjega vzhoda z njegovim petrolejem ter sta jih izraelska in anglo-francoska akcija še bolj zapletli.

Kljub temu nekateri novinarji že delajo nekakšne aprotiviziorčne bilance, ki naj bi na eni strani pokazale uspehe, na drugi pa neuspehe izraelske, še toliko bolj pa anglo-francoske posega. Posebno francosko in britansko črtnjse, ki se dobro zaveda odgovornosti svojih držav, na široko razpravlja o strahkih sueške akcije, o njenih političnih in gospodarskih posledicah.

Več ali manj prihajajo vsi do zaključkov, ki so v glavnem slede:

- Cilji
Anglo-francoska sueška akcija je imela dva cilja, uradnega in neuradnega.
Uradno so Angleži in Francozi hoteli s svojo intervencijo ločiti dva vojskujoča se nasprotnika, Izraelce in Egipčane, odvzeti Egipčanom nadzorstvo nad Sueškim prekopom in ga začasno zasesti. To naj bi trajalo, dokler ne bi bil sestavljen in uveljavljen mednarodni statut te važne pomorske poti in ne bi bila zajamčena svoboda plobe skozi prekop.
Manj uradni cilji so bili: uničenje vo-

jske zmogljivosti Egipta, rušenje Naserja in oslabilitev panarabskega gibanja. Vse to naj bi Franciji olajšalo njen položaj v Alžiru in Maroku, Veliki Britaniji pa povrnilo vsaj del njenega nekdanjega vpliva na Bljžnjem in Srednjem vzhodu.

Pasivne postavke

Ti cilji so bili doseženi samo v kolikor so k temu prispevali Izraelci. Ti so namreč z bliskovito akcijo uničili nasprotnika povsod tam, kjer so to nameravali. Tako so odstranili neposredno nevarnost, ki je pretela njihovi deželi. Na vnaprej določeni vrsti so se smi ustavili in tako sploh ni bilo treba, da bi jih kdo ločil od Egipčanov, ki so se zatekli za Sueški prekop. Ko naj bi to napravili Angleži in Francozi, je bila že v teku akcija Združenih narodov.

Drugi cilji pa sploh niso bili doseženi. Anglo-francoske enote so zasedle samo eno četrtino Sueškega prekopa. Ostale tri četrtine so še vedno v egipčanskih rokah.

Internacionalizacija Sueškega prekopa, kakor sta jo zahtevali in jo zahtevajo Anglija in Francija, je še daleč ter se bo treba zanjo še trdo boriti.

Svoboda plobe skozi prekop, ki so jo prej uživale vse države, razen Izraela, je

končala tako, da je prekop zdaj za vse zaprt, ker so v njem potopljene ladje, katerih odstranjevanje bo zahtevalo mesece trdega dela.

Naser ni padel, temveč se čuti za junaka dneva in se temu primerno tudi obnaša.

Vojska moč Egipta je sicer utrpela, posebno egipčanske vojske sile niso pokazale borbenosti. Nazvale vyzeli v materjalno bo Egiptu pač izpolnila Sovjetska zveza, ki dosledno podpira in podpiruje Naserja.

Spomladni bodo na Poljskem začeli razpravo proti bivšim funkcionarjem politične policije. Obtožili so jih krutosti in kršitve socialistične zakonitosti. Politijska grozodejstva so razkrinkali na zadnjem zasedanju osrednjega odbora polj-

ške komunistskne stranke. Na razpravi bo nastopilo okrog 120 prič, med njimi nekatere ki so jih pri zaslišanjih popolnoma pobabili. Glavni trije obtoženci pa bodo: nekdanji namestnik ministra za javno varnost Rokowski, načelnik preiskovalne policije Rozanski in Anatol Fejgin.

Značilno je, da se na Poljskem pripravljajo takšni procesi, medtem ko so na Madžarskem vsak dan v večji milosti stari rablji, med njimi celo prosluli Farkas, ki je sedanjemu ministrskemu predsedniku Kadarju lastnorodno ruval nohte.

Preteklo soboto se je tudi zvedelo, da bodo na Poljskem zopet uvedli pouk v rouka. Ta naj bi bil neobvezen, tako da bo šola v načelu ohranila laični značaj.

Zgovoren pojav so poljski napadi na Titove metode. Medtem ko so novi poljski voditelji doslej o Titu molčali ali pa so kvečjemu odobravalj njegova stališča, je zdaj v Varšavi začel vleteti nasproten veter. Titu očitajo, da uveljavlja nove metode samo v zunanji, ne pa tudi v notranji politiki. Prav tako se ne strinjajo s tem, da je jugoslovanska pot socializma najboljša. Varšavski list «Trybuna» Yugoslavce pravi, da Poljaki cenijo jugoslovanske predloge za skupno sodelovanje, vendar tako sodelovanje ne more pomeniti, da Poljaki sprejemajo jugoslovansko pot socializma.

Na Zahodu vidijo v teh besedah znak, da je stitovstvo začelo izgubljati ugled tudi na Poljskem. To je za jugoslovanske komuniste bridko razočaranje.

Aretacije v Bolgariji

Pretekli ponedeljek se je zvedelo, da je bolgarska vlada podvzela vrsto aretacij, s katerimi naj bi ustrezovala ljudstvo in zadušila vsako misel na morebitni upor. Aretacije so odvedli v stara in nekatera nova taborišča za prisilno delo. Po jugoslovanskih vesteh naj bi bil med aretiranimi osebami tudi bivši ministriški predsednik Murajev, neki katoliški škof in neki pravoslavni cerkveni dostojanstvenik.

Medtem je ves bolgarski tisk začel glasno proslavljati bolgarsko-sovjetsko prijateljstvo, ponoči pa krožijo po sfijskih ulicah patrolje, zbiranje ljudi v skupne pa je prepovedano.

V Romuniji: razoroževanje vojske in krušne karte

Po pisanju angleškega lista «Observer» Sovjetska zveza načrtno razorožuje romunsko vojsko, na katero se ne more zanesti. To delo opravljajo sicer romunska politična policija, toda odvzeto orožje izroča sovjetskim zasedbenim silam. Sklep za razorožitev naj ni bil sprejet neposredno pred sovjetskim nastopom, s katerim so 4. novembra zaftri madžarska revolucija. Nekaj dni prej naj bi Hruščev bil v Bukarešti, kjer naj bi zahteval, da sodelujejo pri zatiranju madžarske revolucije tudi romunske čete. Toda madžarski komunisti so morali priznati, da se na svoje čete ne morejo zanesti. Zato jih zdaj razorožujejo.

Istočasno z omenjenimi aretacijami pa uvažajo v Romuniji, tej nekdanji žitnici Evrope, karte za kruh in sladkor. Pred trgovinami stojé dolge vrste ljudi, ki se bojé, da v kratkem ne bodo mogli dobiti niti tistega pol kilograma sladkorja na mesec, kolikor jim ga zagotavlja njihova živilska nakaznica.

Tudi to je znak odličnega komunističnega gospodarstva. Se bolj obupen je položaj na Madžarskem, kjer naj bi kmetje doslej oddali samo toliko pridevkov, kolikor jih zadošča za preskrbo do božiča.

Ugrabitev Irme Nagyja

Ko je dne 23. t.m. zvedel, da Madžari niso držali dane obljube, temveč so bivšega madžarskega ministrskega predsednika in prijatelje predali Sovjetom, je Kardelj vzkliknil: «Na svetu je le malo talah, ki bodo zdaj verjeli v dobro voljo jugoslovanskih voditeljev».

In prav je imel. Preveč je še temnih točk okrog tega dogodka. Tako se je v prvih poročilih govorilo o nekem pravu na azil, ki naj bi poteklo 22. novembra, torej dan pred Nagyjevimi odhodom iz jugoslovanske veleposlanstva. Teško je si predstavljati, da bi Sovjeti prizanesti Nagyju, katerega je medtem tudi Tito že javno obsoil. Nekateri celo sumijo, da so titovci na ta način samo v lepi formi vrtili Sovjetom uslugó, katero so jim ti napravili zadnje leto, ko so prav tako na »prostovoljni način« in na lastno prošnjo prizadeti vrtili Titu jugoslovanske kominformiste, ki so dotlej živeli v satelitskih državah.

Zeleti bi, da se vse te govorice izkažejo za neresnične. Tega pa ne bodo dokazali še tako hrupni titovski protesti, temveč samo prizadeti.

Jugoslavanski diktator o tujih očeh

Tito odreja Jugoslovanom dve pravici: pravico do resnice in pravico do svobode

jetskij čet na Madžarskem; odgovornost zanjo pripisuje Geroevu in neskesanim stalinovcem. O drugi intervenciji — z drugimi besedami: o dejstvu, da je sovjetska vojska zatrla vstajo celega naroda — pa meni, da gre za »napakó«. Tode nentervencija, pristavlja, bi bila pomenila »državljansko vojno, protirevolucijo, novo svetovno vojno, skratka — katastrofo.« Nevedimo besedilo, kot ga sporoča Agencija France-Press: »Intervencija sovjetskih čet ni dobra stvar. Ako pa je bil na ta način na Madžarskem rešen socializem, to se pravi, ako sta bila s tem rešena kasnejša zgraditev socializma in svetovni mir, potem to dejstvo lahko stasoma postane pozitivno, s pogojem, da se bodo sovjetske čete umaknile, kakor hitro obstva v državi spet zavladala red in mir.«

Ti stavki zaslužijo častno mesto v zbirki najodločilnejših tekstov stalinizma, ki je, kot znano, dosegel popolnost, kar se kaže zaničevanja resnice. Zakaj naj bi moral upor Madžarov povzročiti splošno zmedo, protirevolucijo in svetovni požar? S čim naj bi Madžarska, če bi bila nevarna kakor Avstrija, ogražala državne interese Sovjetske zveze? Ni si težko predstavljati, da bi bil sovjetski kolonializem v Evropi razmajan, sko bi se majhen narod uveljavil proti vsemogočnosti Moskve. Vzroke, ki so navedli kremejske oblastnike k intervenciji, kaj lahko razumemo. Na pol opraviljevanje tega ravnarja, ki ga razbiramo iz besed maršala Tita, pa nam nudi podobo o možu in njegovem režimu, obsoja moža in njegov režim.

ji, in to iz preprostega vzroka, ker terjajo dve pravici, ki jih maršal Tito sam odreja svojemu ljudstvu, namreč — pravico do resnice in pravico do svobode. To kar so rešili na Madžarskem, ni »graditev socializma«, intervencija je rešila sovjetsko nadoblast, ki se niti več ne skriva za diskreditirano komunistično partijo.

Nihče ne ve, kakšne politične usteno-ve bi si bila ustvarila svobodna Madžarska. Trditve, da je vlada pod predsedništvom starega komunističnega boreca Imreja Nagyja pripravljala protirevolucijo ali fašizem, pač ni vredna resne diskusije.

Cilj Zahoda ostaja vedno isti: prispevati k osvoboditvi zatiranih narodov brez vojne. Ker se je izkazalo, da geslo o »osvoboditvi« sicer lahko koristi med ameriško predsedniško kampanjo, a da ne oznanja nobene konkretne intervencije v tem smislu, se zde »nacionalni komunizem«, trenutno neizogibna etapa, ki je hkrati tiste skrajne oblike liberalizacije, ki bi jo bili kremejski gospodarji, v določenih okoliščinah, morda še pripravljati tolerirati. »Nacionalni komunizem maršala Tita v veliko ozirih ni nič boljši od stalinizma, a jugoslovanski diktator dela na razrahljanju vezi med Sovjetsko zvezo in sateliti in hoče podpirati tiste člane sovjetskega poltbiroja, ki so za destalinizacijo.

Vsi vemo, da maršal Tito skoraj prav tako sovraži zahodne demokracije kot jih je sovražil njegov nekdanji gospodar Stalin. O njegovi osebi in o njegovih namerah si ne delamo nobenih utvar. Tutozem je kot doktrina brez pomena in nima nobene moralne avtoritete. V sodobni politiki, med nevarnostjo stalinizma in hrepnenjem narodov po svobodi, predstavljaja zasilno formulo, ki sicer zasluži prezir, a ki je potrebna.

V E S T I z G O R I Š K E G A

Slovenski volivci, pozor!

Načelna izjava vodstva SDZ v Gorici

Titovci so se na Goriškem zopet prodali

Pobeg g. Rudija Bratuša, dosedanega svetovaleca, ki je bil izvoljen na listi SDZ, v nasprotni tabor v trenutku, ko množice zapuščajo komunistične in sopolniške organizacije, je mnoge Slovence presenetil. Zato smo se obrnili na vodstvo SDZ v Gorici in tam prejeli naslednjo izjavo:

Tovariši frontaši so se na Goriškem tudi topot prodali. Povezali so se v provincialnih volitvah s Togliattijevimi komunisti in tako še enkrat pritisnili pečat svojemu odpadništvu od slovenskega rodu. Pred nekaj leti so razpustili svojo samostojno politično organizacijo in se predali italijanskima komunističnima odpadnikoma Cucchiju in Magnaniju. Kot znano sta jih oba preskakovalca zdaj zapustila in poiskati so si morali novih gospodarjev. Našli so jih v Togliattijevih komunistih!

konkreten osnutek šolskega zakona, in njega član je tisti, ki je prinesel iz Rima znani vladni osnutek tega zakona!

Glede na pismo »Slovenskim volivcem občine Gorica« g. Rudija Bratuša, objavljeno v »Primorskem dnevniku« dne 21. novembra 1956, vodstvo Slovenske demokratske zveze za Goriško izjavlja in sporoča goriški slovenski javnosti sledeče:

Nacionalizem so na tem ozemlju uganjali le fašisti in za njimi še komunisti! Zaradi ugrabitev in deportacij Slovencev in Italijanov meseca maja 1945 od strani slovenskih in italijanskih komunistov pa trpimo mi pošteni, lojalni in nedolžni Slovenci, ko terjamo slovenske pravice! Tako se je vedno izražal novi sopotnik Bratuš, ki je pridno hodil k cerkvenim obredom za deportirance.

1. G. Rudi Bratuš ni Slovenski demokratski zvezi in njenemu vodstvu nikoli sporočil nobene kritike. Zato njegovih kritik nihče pri najboljši volji ni mogel upoštevati.

SDZ stoji vedno trdno na svojem programu in je v ostalem za mir doma in v svetu ter za popolno pomiritev in skladno sožitje med Italijani in Slovenci, ne da bi svojega rodu in jezika kdaj zavrgla ali pa tudi samo zatajila. Komunist Miladin Černe z neko tovariško komunistko pa je že tam okoli leta 1948 izjavil v Vidmu, da ni za to, da bi določila o jezikovnih pravicah Slovencev bila vnešena v statut deželne avtonomije! Razpust samostojne frontaške organizacije v Gorici in sedanja povezava v prid Togliattijevim komunistom pa pomeni le nadaljevanje odpadništva od svojega rodu in zatajevanje lastnega jezika!

2. Slovenska demokratska zveza ga pri teh občinskih in pokrajinskih volitvah ni mogla postaviti na kandidatne liste, ker je večkrat javno napadal duhovščino, hvalil komunizem in izražal željo, da bi ta že skoraj zavladal v teh krajih.

Kar pa se propagande za demokristjane leta 1953 tiče, naj se gospod tovariš komunist z avtom, G. V., obrne kar na nekatere novolarjce, ki so si poziv proti belim glasovnicam, to je proti sklepu SDZ in SKS, zamislili in ga tudi izvajali!

3. Pri tem je Slovenska demokratska zveza ravnala tudi po željah mnogih podpisnikov liste, ki so izrečno izjavili, da ne podpišejo, če je na listi g. Rudi Bratuš

Komunist Viljem Nanut in Miladin Černe ter kmetovalec sopotnik Andrej Pipan, ki kandidirajo v prvem goriškem okrožju, odnosno v Doberdolu in Sovodnjah, so se povezali s Togliattijevimi komunisti Borghesem Giovannijem iz tretjega, Braulinom iz četrtega in Pizzul Ferruccijem iz petega goriškega okrožja ter z Bressan Osiride iz okrožja Kaprive.

Posesnik sopotnik Anton Štekar iz Števerjana se je povezal s sledečimi Togliattijevimi komunisti: z Leopoldom Gasparinijem, Silvinom Polettom in Visintinijem Giovannijem, ki kandidirajo v okrožjih Gradišče, Škocijan in Krmin.

Značilna je ugotovitev, da se »Soča« in »Primorski dnevnik« oboravljata obvestiti slovensko javnost o tej povezavi, ki pomeni pravo, pravcato predajo in podporo Togliattijevim komunistom.

V vseh teh okrožjih so namreč italijanski komunisti v premoči in je torej povsem verjetno, da bodo ti speljali zadevo tako, kot so leta 1948 igrali slovenskega frontaškega kandidata dr. Mermljo.

VOĐSTVO SDZ V GORICI

Resnica v Doberdolu

Resničajbni Franc Stoka, ki je na volilnem shodu na Proseku pokazal zborovalcem na avto »1400«, čes da je last dr. Agneletta, v resnici pa je bil last nekoga slučajnostnega potnika, ki otresal svojo težo na SDZ tudi v Doberdolu. SDZ mu izpodkopa kariero, kdo bi se ne jezil?

Naročeni zagovornik odpadništva

Da bi pred slovensko javnostjo to svoje odpadništvo zankrinali in slovenske volivce nekako preslepili, so titovski frontaši naročili komunistu G. V. (ki utegne odgovarjati imenu in priimku: Gorazd Vesel), naj spravi skupaj nekaj komunističnih fraz proti Slovenski demokratski zvezi. In ta je v nedeljskem »Primorskem dnevniku« objavil nekaj starih in prastarih stavkičev, ki zgovorno dokazujejo vso revščino komunističnega naročenega in seveda plačanega novinarja.

Ta komunist bi rad delil Slovenski demokratski zvezi nauk glede njenega programa in delovanja. Mož, ki živi bolj razkošno kot vsak voditelj Slovenske demokratske zveze, ima svoj avto in spi, kolikor se mu zljubi, bi se rad postavil za branitelja koristi slovenskega ljudstva, slovenskega kmeta in delavca v Italiji, kjer so pogoji življenja — hočeš nočeš — mnogo boljši kot v komunistični Titovini, kar zgovorno dokazuje pogled na naše uboge brate in sestre, ki prihajajo v Gorico razkazovat vso strahotno in obupno revščino komunističnega režima! Biti čil in telesno zdrav, prejemati lepo mesečno plačo, voziti se z avtom in uživati vse, kar je v nek komunistični državi na razpolago petičniku, ni slabo za komunist!

To so komunisti, ki bi radi narekovali Slovenski demokratski zvezi program, delovanje in moralo. Volk bi rad vodil in učil jagnjel!...

Sramotno skrivanje frontašev pred javnostjo

Frontaški komunisti polnijo stolpce svojih listov z enostavno zadevo Bratuša, ki ga je Slovenska demokratska zveza iz objavljelih vzrokov iz svoje srede izločila, in si od njega obetajo morda vsaj to: da ne bi več prinašal na dan frontašem neprijetno vprašanje slovenskih in italijanskih deportirancev, o katerih je podal izjavo na policiji in za katere je bil pripravljen tudi na potovanje v Beograd!

Od titovske fronte v Gorici pa ljudje bežijo kot miši s popapljačje se ladje. Kje so nekdanji frontaški kandidati in svetovaleci: Makuci, Kumarji, Paulini, Šuligoji in drugi?...

Največja volilna bomba ni osebna zadeva Bratuša, ampak nekandidiranje dosedanjih frontaških svetovalec Paulina in Šuligoja, ki se »ne marata več kregati za druge«. Še večja bomba pa je nekandidiranje neke znane tovarišice, novinarijev G(orzada) V(esele), Ivota Marinčiča, tovarišice Makučeve in mnogih drugih komunistov in zagovornikov komunizma. Komunističnega veljaka, tovariša iz Štandreža, so na kandidatno listo, po burnem in hrupnem prerekanju, prisilili nekateri Štandrežci, ki pa so dosegli le to, da se je postavil na listo, trinajsti po vrstnem redu. Vse to je sramotno skrivanje frontaških komunistov pred javnostjo. Zdaj, ko se delavci v Berlinu, Poznanju in na Ogrskem upirajo komunizmu!

Opravičevati pobijanje delavcev v Berlinu, v Poznanju in na Ogrskem od strani komunistov ni pač prijetna stvar danes, ko se ves svet zgraža nad takim grozotnim pobijanjem delavcev v državah komunizma! Pa nam pride »gospod tovariš komunist z avtom« v službi drugega »gospoda tovariša komunist z avtom« pridigati o programu za delavske sloje, za kmete itd....

Delavci in kmetje v komunističnih režimih terjajo tisto svobodo, tisto blaginjo in tisto pravično minimalno življenje, ki jih Slovenska demokratska zveza širi in zagovarja. Ti delavci in kmetje so, kot kaže, pripravljani žrtvovati vse, tudi življenje, za ideal svobode in za boljše gospodarske pogoje življenja. Eno in drugo so njim in kmetom komunistični režimi kruto vzeli in zdaj jih še streljajo in v živinskih vagonih deportirajo v Sibirijo.

Jezikovna zaščita, enakopravnost in deželna avtonomija

Slovenska demokratska zveza ni uganjala, ne uganja in ne bo uganjala nobenega nacionalizma. Ona se samo v mejah ustave bori za njeno spoštovanje, za jezikovno zaščito Slovencev po 6. členu ustave, za njihovo enakopravnost po 3. členu in za deželno avtonomijo po 116. členu. Ona sprejema in spoštuje demokratično ustavo italijanske republike in terja enakopravnost Slovencev na ustavni podlagi.

Vodstvo SDZ je tisto, ki je predstavilo vladi in zbornicam

Toda frontaši titovci ne vedo, kako bi pred javnostjo in pred slovenskimi volivci skrili svoje odpadništvo in svojo povezano s Togliattijevimi komunisti, in so proti SDZ in SKS izmislili grobo laž, da bi le svojo sramoto skrili!

Moč in značajnost SDZ pa sloni na jasnosti in ustavnosti njenega programa. Druga moč te organizacije se izkazuje po odločnem zavračanju vsakogar, ki ne sledi njenemu programu!

Skupina slovenskih volivcev

Nujnosti socialne preosnove

Za popolno zaščito mater, otrok in gospodinj

Ta točka našega programa ni prazno volilno geslo. Je izraz žive potrebe mater, otrok in hišnih gospodinj, da jih zakon socialno zaščiti in nudi, kar nujno potrebujejo za življenje. Mati brez sredstev peče v obup, ko vidi svoje otroke izpostavljene pomanjkanju in podvržene napadom boleznih. Otroci takih mater se ne razvijajo pravilno niti telesno, niti umsko, in ko dorasčajo, jih prevzame zavest manjvrednosti pred drugimi. Zato utegnejo kreniti stranpot, zasovažiti družbo in postati zločinci.

Odgovornost družbe je v tem oziru velika in neodpuščljiva. Ogromne vsote denarja porabi družba po nepotrebnem, in občinski ter provincialni ednostno sploh vsi javni upravitelji morajo posvetiti materam in otrokom svojo resno pozornost in skrb.

Mater mora biti že med nosečnostjo predmet posebne nege in pozornosti. Zlasti morajo one biti gotove, da bodo njihovi dojenčki deležni vse skrbi in pomoči, kajti duševni mir in srčna zadovoljnost nosečih mater dobro vplivata za njeno in detetovo zdravje, na pravilni naravni razvoj otroka.

Otroci naj bodo nato vsaj do konca šolskih let deležni zdravniške pomoči in splošne oskrbe za umski in telesni razvoj. V ta namen moramo skrbeti in zahlevati, da dosežemo zakon za popolno zaščito mater in otrok, bodisi s podelitvijo posebnega denarnega prispevka materam, bodisi na kak drugi način.

Sredstva bi morda našli v posebnem socialnem davku, ki bi ga z ozirom na plemenitost njegovega namena vsi radi plačevali. Argentinka Eva Peron je posebno čutila potrebo matere, zato se je v svo vnešo borila za posebno pomoč vsaki materi!

Na drugi strani ne moremo prezreti socialne nujnosti, da se tudi vse hišne gospodinje zaščitijo s posebnim zavarovalnim zakonom, ki naj jim med delom nudi zdravniško pomoč, nato pa invalidsko in starostno pokojnino. Hišne gospodinje so delavke, in vsako delo mora biti pošteno in pravično plačano.

Zadevni osnutek zakona je že osnovan. Poslanska zbornica naj ga z vso nujnostjo obravnava in izglasuje. Z majhno mesečno zavarovalnino, ki naj jo plačujejo tisti, ki so dela hišnih gospodinj deležni, te je družina, gostje kake kuhinje itd. Tako bo rešeno tudi vprašanje denarnih sredstev za dosego namena!

Socialno oskrbo potrebnim in revežem v občinah

Zima pritiška in nam nudi težke pri-zore stradanja in zmrzovanja. Veliko je številu revežev, ki so brez kruha in strehe, veliko je družin brez stanovanja. Ljudje se hranijo od miloščine, od ostankov vojaške kuhinje in kake ustanove.

Plače mnogih delavcev in službenecv so prenizke, da bi, zlasti v zimskem času, mogle zadostiti vsem potrebam družine. Družba naj skrbi najprej za rešitev stanovanjske krize, kajti zdravo, udobno

stavanje je prvi pogoj za zdravje in zadovoljstvo družine.

Družba je dolžna posvetiti svojo skrb tudi vsem onemoglim, vsem potrebnim in revežem. Mnogo je načinov, kako vsem pomagati: preskrbeti ceneno blago, drva, obleko, perilo, obutev in hrano. Graditi ljudska stanovanja, zavetišča in hiralnice.

Uveljaviti deželno avtonomijo, ki naj nam prinese finančne in gospodarske ugodnosti, da rešimo krizo brezposelnosti v naši provinci in deželi. Obnovitvena dela in nove zgradbe in naprave čakajo rešitve z uvedbo deželne avtonomije, za katero se je prva začela potegovati naša Slovenska demokratska zveza.

Za pravično razdelitev davčnega bremena

Davčno breme je zelo težko. Se bliže ga človek občuti, kadar je krivično. Ta krivica pa utegne biti pod namernega oškodovanja, nepravilnega tokačnega davčnega zakona in tudi socialne nepravilnosti zakona samega.

Res, da se davkoplačevalci lahko pri-tožijo, in sicer na tri stopnje. Toda tudi pritožbe nekaj stanejo! Zato se mora davčni zakon zopet pregledati in ga socialno popraviti. Pri dohodninskem davku vidimo na primer velik nedostatek: tistemu, ki ima tudi večdelansko družino, priznava zakon prav toliko odbitka (240 tisoč lir) za oskrbo vse družine kakor samec, ki služi tudi mnogo več kot družinski očetje. Tu je doma socialna krivica, ki se mora popraviti! Je pa še mnogo drugih primerov krivice odnosno nepravilnosti, ki jih je treba popraviti. Zestv in melih občinah je davčno breme zelo občutno in predmet velikih sporov, sovrštva in podobno, zlasti ko prizadeti mislijo, da jim je bila storjena namerna krivica.

Za mir doma in v svetu

Danes je svet v napetem pričakovanju razvoja nevarnih zapeljivcev in strah pred novim, tretjim svetovnim krvavim spopadom zajema široke plasti že skoro vseh narodov sveta.

S trepetom ugibajo ljudstva in narodi, kaj nastane iz te igre z orožjem, iz tega brezobzirnega in smelega vojaškega na stopa na Ogrskem in v Egiptu. Velikani se merijo, vlade majhnih držav se preveč napejajo in upajo ene v tega, druge v drugega velikana. Toda ljudstva trpijo, družine gledajo s strahom v bodočnost.

Organizacija združenih narodov je mor-

da ogenj v Egiptu zadušila. Toda ona mora nastopiti tudi na Ogrskem. To narekuje njena nepristranost, to zahtevajo svobodoločljivi narodi, ki imajo vso pravico postaviti si tako vlado, kakršno si sami želijo, ter si pristojevoli take postave, ki odgovarjajo človečanski pravičnosti.

Vlade pa so dolžne nuditi pravične pogoje življenja vsem državljanom, tudi jezikovnim manjšinam. To določa in narekuje tudi Italijanska republikanska ustava, in to mi Slovenci pod lipovo vejico želimo in terjamo.

Narodi si želijo pravičnega miru v okviru lastne neodvisnosti in svobode. Državljanji si želijo popolno enakopravnost in medsebojno spoštovanje.

Berimo se, da se te težnje, se želje uresničijo povsod, doma in v svetu!

Dr. AVUGUST ŠPILIGOJ

SPOMNIMO SE NAŠIH MALIH

Bliža se sv. Miklavž, prijatelj otrok. V navadi je, da ta dan obdarimo naše otroke. V Gorici je letos prevzela to skrb Vincencije-va konferenca. Zaradi tega se obrača na vsa goriška dobra srca s prošnjo, naj po svojih močeh in velikočudnosti prispevajo, da bo nebeski prijatelj otrok sv. Miklavž čim bogateje obdaril posebno naše najpotrebnejše solarje. Goričani, vas bodo obiskali poverjeniki Vincencijeve konference, ne zaprite svojih vrat in ne svojih src!

Obiščite sejem sv. Andreja v Gorici

V ponedeljek 3. decembra se bo vršil v Gorici vsakoletni sejem sv. Andreja, ki obeta biti zelo zanimiv in živahen. Pričakujemo nekaj tisoč obiskovalcev tudi z onstran meje, to je naših bratov.

Pridite v ponedeljek v Gorico na sejem. Srečali se boste s prijatelji in znanci, da boste veseli!

NATEČAJ

Ravnateljstvo Drž. nižje srednje šole v Gorici razpisuje natečaj za mesto postrežnika-čuvalja. Razpis natečaja je na bil na oglasni deski šole v ul. Randaccio št. 22.

AVTOTAKSI

Marko Kovačič

GORICA - VIA A. MANZONI 16 - TEL. 22-44

Se priporoča za prevoz potnikov po Goriškem in v Jugoslavijo

Majavo zaupanje v lastno kramo Še en odgovor na pismo

Goriški tičovski modrijan po naročilu, G. V., ki ga za med kandidati na novo prepleškane titovske volilne vrecice nismo iztaknili, je v sedanjih hudi stiski komunistične strahovlade po vsem komunističnem svetu v nedeljskem »Pr. dn.« pogruntal, da vidimo mi samo tisto, kar se dogaja drugje, da uživamo zaradi težav drugih (!) — ne vidimo pa težav našega ljudstva in ne znamo izbrati tiste poti... (verjetno omrežja poti kot titovci!)

To zdravilo proti poljski in madžarski influenci je med svoje agit-propovce razdelil že Vidali, pa velja — kot izgleda — tudi za titovski nahod. Do danes je »Pr. dn.« na vseh svojih straneh izklical iz »ljudskih demokracij« in posebno še iz Titove Jugoslavije toliko lažev in aprioričnega, da bi se srečni podaniki teh dežel morali naravnost potapljati v mehdu in mleku in ne v mizeriji in krvi, kakor je to v resnici. Torej bo sedaj, po poljskih in madžarskih razbitih resnicah, drugače. »Pr. dn.« se bo zakopal na Goriškem v goriški, na Tržaškem v tržaški žakelj. (Naj v miru počiva!) Nojevska politika je v teh dneh, ko se kariere poklicnih komunistov majojo v samih temeljih in ko oblastnost iztirjenih eksistence kopnijo kot spomladanski sneg, morda res edina pot iz zagate.

Mi — nam je napisal modrijan — uživamo zaradi težav drugih. Ne, dragi obupanec, ne uživamo že zato, ker so vsi histerički že davno odšli med komuniste. Mi sočustvujemo s poljskim, madžarskim in po najnovejših vesteh tudi z bolgarskim in romunskim narodom ter iskreno želimo, da bi se vsi ti narodi in vsi ostali zaslužnjenci zlasti v Jugoslaviji čimprej in čim manjšimi žrtvami iznebili komunističnega trinašča.

To želimo mi, dragi obupanec, in z nami je gotovo nad 80 odstotkov vsega pravljalstva podjarmljenih narodov, kar so neupodbitno dokazali prav poljski in madžarski dogodki. Komunistični strahopetci kličejo na pomoč tuje tanke, tuja reakcijska letala, da streljajo na lasten narod in da čuvajo svojo lastno kožo. To so, dragi obupanec, tudi zelo važna vprašanja našega ljudstva, saj kri ni voda. Goriški volivci bodo pri teh volitvah — k verjetje — razmišljali tudi o tem, kaj bo Tito storil, ko bo do jugoslovanski narodi predložili obračune — in to bodo storili zagotovo, če ne danes, pa jutri; a! bo tudi Tito klical in deželo tuje tanke in tuja letala? Verjetno tudi titovci o tem razmišljajo.

To nam vsekakor razodeva prav v isti številki »Pr. dn.« nekdanji velenacionalist in ljudskošolski učitelj ter sedanjí komunist, ki je s politiko zamenjal tudi poklic, tov. Viljem Nanut. Tudi njemu trepeteje hlačke pred Madžarsko. Pravi sicer v svojem proglasu na naroda, da so »pametni ljudje« (o so komunisti seveda) to že davno poznali. Bo že res, samo prebavili tega še niso in verjetno tudi tega ne bodo nikoli, saj so prav na Madžarskem ponovno dokazali, da ne spadajo med prežekovalce.

Ne, ne, tov. Nanut, proti socializmu, kakor ga pojmuje resnično napreden človek — in ne čisti, ki so ta vzdevek ukradli našim starim naprednjekom, kakor so

pokradli vse, kar danes še premorejo — proti demokratičnemu socializmu se mi nikdar nismo borili, ker tak socializem ni ropal in kradel, ni pobijal in moril, ni sleparil delavca in kmeta, ni preganjal nedolžnih ljudi s tajno policijo, ni redil in krnil pustolovcev in ničvrednežev in ni počenjal vsega tega, kar danes ne razkriva več samo svobodoljubni tisk na demokratičnih tleh, pač pa komunistični tisk v sami Poljski republiki.

Mi pa ne upamo samo, da se naši volivci ne bodo puščali slepariti po raznih mešetarjih, ki so v nedavnih preteklosti prodajali že vse vrste politične krame, pač pa smo z našimi volivci vred prebrani, da je kramar, ki neprestano menja svojo tablo, najslabši trgovec. Takemu slovenski človek ne daje svojega zaupanja.

Kako neki tudi? Ko so tov. Kardelj, ki se je mudil na bogati pojedini, sporočili, da so sovjetski častniki odpeljali bivšega madžarskega predsednika vlade, Nagyja, se je razburil in zaklical: »Ves svet bo sodil, da smo ga mi izdali!« Tako slabo ocenjuje celo podpredsednik Titove vlade zaupanje, ki ga ima svet v njegovo lastno vladavino.

Tudi že imenovani modrijan v »Pr. dn.«, G. V., očitno dvomi v trdnost kreposti g. Rudija Bratuša, ko pravi: »Vsako prizadevanje njegovih bivših sodelavcev, da bi njegovo ravnanje tolmačili na grad in človeško nesprejemljiv način, ki se u-

pira zdravi pameti, ne bo imelo uspeha.« V leksikonu čitamo: »Begun - dezertjer je tisti, ki izpusti zastav lastne vojske zbeži k sovražniku.« Morda bo res, da se ta definicija upira zdravi pameti — ubežnikov, ki jih v titovski družini ni malo... Vsekakor tudi G. V. z zgolj negotovimi željami ocenjuje zaupanje slovenskih volivcev. Ze ve, zakaj...

Družina konjunkturističnih komunistov pa ne bi bila popolna, če bi ji ne botroval tudi dr. Jože Dekleva, totalni komunistični potnik, ki je družini »posredoval svoje bogate izkušnje, saj se je preplazil od nedavne skrajne desnice na najskrajnejšo levico. Mlatil in zmerjal je v preteklosti komuniste kot danes pljuje na svoje večrajšnje somišljenike; kako bo jutri, pa bomo videli. Glavno je, da kriči, vpije, obrakuje, potvarja in stresa svojo prirojeno živčnost. Kakšne barve so streljavi njegovih cenenih vodenih strel, ni prav nič važno.

Tudi bivšega velenacionalista Jožeta Deklevo razganja poljsko-madžarski madron. On, Jože Dekleva, se zanima — v nasprotju z G. V. — zgolj za Egipt, Cipar in Severno Afriko, sovjetske divizije na jugoslovanski meji prepušča velikodušno svojem gospodarju Titu, saj je vendar maršal. Tako je bilo še v nedeljo 27. nov., kako bo drugo nedeljo, bomo videli. Titovska borzna politična tečajnica pleše kot lutka po vrvcih, zato pa se bo 16. decembra prekucnila. Bog daj srečo!

Pismo, ki ga je g. Rudi Bratuš naslovil »Primorskemu dnevniku« in menda tudi »Delu«, je hudo pljivak posnetek izgovorov neodvisnih dezertjerjev iz časov tržaških volitev, vreden Sremlca, ki se je samopohabil zato, ker se je skregal z ženo. Sicer pa so prav tisti komunisti, ki se sedaj šopirijo s apoučno resnico g. Bratuša, da se pri SDZ ne trpijo kritike somišljenikov — SDZ v Gorici je to trditev g. Bratuša zavrnila — že leta 1949 v Trstu vodili po volilnih shodih »odpadnika«, da bi jim pomagali loviti slovenske glasove. Kako so tega odpadnika takrat »pridobili«, bomo spregovorili ob primeren času.

Cisto v duhu novih dialektičnih lekcij pa se glasi zaključna pripomba v pismu g. Bratuša: »...sem prepričan, da ni Slovenca, ki bi svojega brata izdal na volišču.« Beseda »izdaja« se neizprosno vtihočapja v srce vsakega ubežnika, ki mu značajnost in možka beseda nista načelni spekulacijsko-konjunkturni pripomoček, pač pa usodni, morda tudi zgolj slučajnosti spodrs užaljene samoljubnosti. Verjetno bi bilo bolje, če bi ubežniki besede »izdaja« ne jemali v usta, ker jih ta beseda močno udarja po zobeh. Zgodovina in dušeslovje nas poučuje, da so taki spodrsi posledica nenadnega vzbrstja občutja manjvrednosti. V takem okviru se potem sudejo seveda tudi izgovori.

Ne, gospod Bratuš, slovenski volivci in volivke niso v preteklosti izvolili v mestni in pokrajinski svet slovenskega goriškega kavarnarja, kakor si to neosnova-

no domišljujete, pač pa zastopnika SDZ kot nositelja, zagovornika in uresničevalca programa in zamisli demokratičnega gibanja, kateremu ste tudi vi prisegli zvestobo. Slovenski volivci in volivke zato ne more o in po svoji značajnosti tudi ne smejo kot častni in pošteni ljudje, kar so tudi ostali, izdati programa in zamisli SDZ, ki je in ostaja njihovo nepodkupljivo in nedotakljivo prepričanje. Kavarnar, gospod Bratuš, je eno, politični delevec pa je nekaj popolnoma drugega. Med obema ni nobene zveze! Prav dogodki na Poljskem in na Madžarskem so potrdili s krvjo in neskončnim mučeništvom svetost demokratičnih zamisli in plemenitosti križarske borbe, ki jo proti komunističnemu divjaštvu danes vodi ves omikani svet. Moralno pa je ta svet tudi že zmagal.

Velika večina nas, volivcev, ki smo Vam v preteklosti zaupali svoj glas, bi

Komunisti vseh dežel uporabljajte VIDALIJEV VIKS

NIČESAR NE VIDIM!

NIČESAR NE SLIŠIM!

NIČEGAR NE REČEM!

proti madžarski influenci!

vsakogar, ki bi danes kavarnarju g. Bratušu ponovil svojo priliznost, upravičeno smatrala ne samo za ubežnika demokratičnih zamisli, pač pa tudi za oboževalca mučiteljev poljskega in madžarskega naroda, nasprotnika ogromne večine trpečih žena in otrok, staršev in stark, idealne mladine, ki ne pozna polnih korit. Če bi jih namreč poznala, ne bi v snegu in mrazu iskala zavetja ob rezganju strojnici v mrzli tujini. Ti premrznjeni otroci so, gospod Bratuš, danes neprimerno več vredni kot na milijone problematičnih umetnikov in umetnic.

To so, gospod Bratuš, danes prvenstvena, načelna in življenjska vprašanja vsa gora sveta, komunističnega in svobodnega. Kdor ta vprašanja danes prezira, jih omlačuje ali prikriva z drugimi gotovo tudi nujnimi, vendar v tem trenutku ne tako perečimi vprašanji, ravna v zmoti ali pa v slabi veri. Živimo, gospod Bratuš, v zgodovinskih dneh, in ti terjajo od vsakogar prevzem zgodovinskih odgovornosti. V teh odgovornostih Vas puščamo g. Bratuš, osamljenega.

Resnično neodvisni volivci

Brezplačna živinozdravniška pomoč

Goriško županstvo poziva vse tiste, ki imajo pravico na brezplačno živinozdravniško pomoč, naj vložijo prošnjo na navadnem papirju na »Municipio di Gorizia - Ufficio Protocollo« najkasneje do 16. decembra 1956. Prošnji naj priložijo sledeče dokumente:

- 1) Potrđilo, da niso posestniki nepremičnin in da nimajo v najemu ali v polovinarstvu več kot 75 arav, upoštevajoč družinsko stanje. To potrđilo lahko nadomestila izjava Združenja, v katerem je prosilec vpisan. Za tiste pa, ki niso vpisani, je potreben notarski akt, izstavljen pri županstvu;
- 2) Družinski list, ki ga izda Anagrafski urad;
- 3) Potrđilo davčne uprave o vpisu prosilca v davčnem seznamu in višine letnega davka ali potrđilo, da prosilec ni vpisan v davčni seznam.

V prošnji morajo biti navedeni osebni podatki, število in vrsta živine, ki jo prosilec poseduje.

Pravico na brezplačno nego imajo:

- a) posestniki ne več kot 6 glav goveje živine, ki so oproščeni davka na podlagi obstoječih zakonov;
- b) posestniki enega prašiča za domačo porabo;
- c) posestniki ene glave goveje živine, enega konja, osla ali mežga, ki služi za domače potrebe.

Reja in vzdrževanje zgoraj omenjene živine ne sme biti v namen industrijske ali trgovske svrhe.

Posebna, za to določena komisija bo odločala o sprejemu odnosno zavrnitvi predloženih prošenj. Prosilci, katerim bi bila prošnja zavrnjena, imajo možnost priziva v roku 30 dni na občinski svet, ki bo prošnje dokončno sprejel ali zavrnil.

Tistim pa, ki bodo prošnje takoj ugodene, bo občinski urad izdal izkaznice o vpisu v seznam in bodo veljavne za eno leto.

Delovni občinski programi naše liste

Za občino Doberdob

1. Obnova in raztegnitev vodovoda v vse kraje občine;
2. Napeljava luči v Dol;
3. Zgraditev šolskega poslopja v Jamljah;
4. Zgraditev pokopališča v Dolu;
5. Asfaltiranje ceste skozi Doberdob;
6. Dokončna ureditev poslopja za otroški vrtec v Doberdobu;
8. Jezkove zaščita po 6. členu Ustave.

V ostalem se bomo brigali še za sledeče točke gospodarskega in socialnega značaja:

- a) za revalutacijo in izplačilo odškodnine za razlašena zemljišča v Ronkah;
- b) za rešitev prošenj za vojaške pokojnine in za izplačilo istih;
- c) za rešitev prošenj za vojno odškodnino in za izplačilo istih;
- e) za socialno zavarovanje hišnih gospodarin in za pokojnino istim;
- d) za brezplačno pomoč v bolnišnicah porodnicam;
- e) za popolno zdravstveno pomoč vsem šolskim otrokom;
- f) za razširitev obmejnega pasu za še nadaljnjih 10 km s prostim trgovanjem v večji meri kot do sedaj;

Za občino Sovodnje

OPOMBA: Za prve štiri točke programa so krediti že odobreni, ker se je za te točke pobrigala dosedanja občinska uprava, in tudi za asfaltiranje ceste skozi Doberdob so že storjeni potrebni koraki. Glede ceste v gornji vasi v Jamljah je pet lastnikov že več let pripravljenih odstopiti potrebno zemljišče, le posestnik Pahor, kandidat nasprotne liste, se upira odstopu zemljišča.

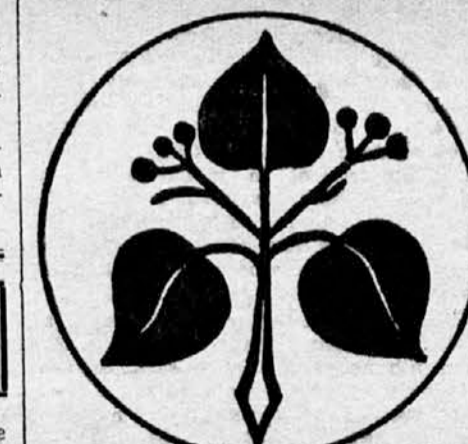
ZA BODOCO OBCINSKO UPRAVO V SOVODNJAH PREDLAGAMO KANDIDATI LISTE Z LIPOVO VEJICO NASLEDNJI PROGRAM:

- 1) Poskrbeli bomo za asfaltiranje ceste Standrež - Sovodnje - Gabrije in za stalno vzdrževanje cest po vsej občini. S tem se bo dvignil tujski promet in se bo zboljšalo gospodarsko stanje občine;
- 2) Rešili bomo v najkrajšem času vprašanje vodovoda in nove občinske kopalnice;
- 3) Stopili bomo takoj v stik z merodajnimi oblastmi zaradi zastoje trošarine priste cone od l. 1949 naprej;
- 4) Borili se bomo za dejansko uveljavitev deželne avtonomije s posebnim statutom, ki jo ustava že predvideva;

VOLIVCI! PREUDARITE DOBRO NAS PROGRAM IN ZAVEDAJTE SE, DA BOSTE OMOGOCILI NJEGOVO URESNICENJE Z GLASOVANJEM ZA LISTO Z LIPOVO VEJICO!

- 5) Zgradili bomo občinsko javno teltnico v Sovodnjah in postavili javne telefonske govornice v Rupi, na Peči, v Gabrijah in na Vrhu;
- 6) Skrbeli bomo za splošno in stalno zaposlitev naših delavcev;
- 7) Poskrbeli bomo za zgraditev novega poslopja za stalno gospodinjstvo šole, s čimer bomo omogočili prirejanje primernih strokovnih tečajev in predavanj. Skrbeli bomo tudi za preureditev sodovodnega šolskega poslopja, ki naj odgovarja zdravstvenim in varnostnim potrebam.

Občinske in pokrajinske volitve v Sovodnjah

LIPOVA VEJICA JE ZNAK DEMOKRATICNIH, SVOBODOLJUBNIH, NEKOMUNISTICNIH SLOVENCEV!

POD TEM ZNAKOM SO SE ZE PRED POLSTOLETJEM BORILI NASI PREDNIKI ZA DOSEGO CLOVECANSKIH PRAVIC!

POD ISTIM ZNAKOM NASTOPAMO KANDIDATI LISTE Z LIPOVO VEJICO NA TEH OBCINSKIH IN PROVINCIALNIH VOLITVAH ZA OHRANITEV IZROČILA NASIH PREDNIKOV IN ZA ZBOLJSANJE NASIH ZIVLJENJSKIH RAZMER!

Fanfanijevo opozorilo Nenniju

Tajnik demokratične stranke, Fanfani, je v volilnem govoru, ki ga je imel v Gorici v nedeljo 25. 4. m. opozoril vodjo italijanskih socialistov, Nennija, takole: »Ce Nenni misli odpreti na levo, mora najprej zajamčiti, da se istočasno odpre grobovi, kamor se pokopuje svoboda.«

Novi urnik zdravniške ambulante

Bolniška blagajna (Istituto Naz. per l'Assicurazione contro le Malattie) iz Gorice sporoča zavarovalcem iz krajev: Gornji in Dolnji Cottiči, Devetaki, Gabrije, Peč, Rubije, Sovodnje, Skrije, Vrh sv. Mihaela, Trieste (od železniškega prehoda naprej proti Trstu) in Zaru, da bo zdravnik dr. Belli od 3. decembra 1956 sprejemal v ambulanti št. 5, ulica Leopardi št. 6 v Gorici vsak dan ob delavniških od 10.30 do 12.30 ure. Vstop v ambulanto bo te do 12. ure.

Služba večernih pregledov ostane nespremenjena, vsako sredo od 5. do 6. ure popoldne.

NOVICE IZ SLOVENIJE

POMANJKANJE SODNIKOV

V Jugoslaviji je precejšnje pomanjkanje sodnikov in vse kaže, da se bo to pomanjkanje še povečalo. Šestnajstega oktobra tega leta je bilo v službi vsega skupaj 227 sodnikov, medtem ko bi jih potrebovali 343. Pri rednih sodiščih primanjkuje 57 sodnikov, od tega pri vzhovnem sodišču štirje, pri okrožnih sodiščih 17, pri okrajnih sodiščih 36, pri višjem gospodarskem sodišču 2 in pri okrožnih gospodarskih sodiščih 7 sodnikov. Poleg tega je treba upoštevati, da je 35 sodnikov že izpolnilo pogoje za upokojitev.

JAGODICEVJE

V Sloveniji so se že leta 1950 začeli baviti z jagodičevjem, ki, kakor pravijo, donaha dobre dohodke. Za večjo proizvodnjo so začeli sedaj v okolici Ljubljane saditi z jagodičevimi rastlinami 70 ha zemeljske površine. Ker je v svetu veliko povpraševanje po jagodičevju, skušajo to sadje izvažati. Ker pa naberejo po Jugoslaviji na leto le 500 do 600 ton malin, jim za izvoz ne ostane nič. Da bi pa izvoz omogočili, imajo v načrtu povečanje površine jagodičevja vsaj na 1.000 ha.

MONTAZNA POSLOPJA

Podjetje »Jugomonta«, ki je pred kratkim pričelo graditi majhne montažne hiše, bo sedaj montiralo tudi velike zgradbe. Trenutno gradi iz montažnih elementov veliko stanovanjsko poslopje, v kratkem pa bo začelo montirati veliko poslopje za 250 stanovanj.

GRADNJA HIDROCENTRAL NA CETINJI

V Jugoslaviji obračajo veliko pozornost na povečanje električne energije. V vseh krajih dežele in skoraj na vsaki večji reki gradijo hidrocentrale. Teko bodo zgradili več hidrocentral na Cetinji. Prva bo pričela obratovati leta 1959 in bo dala 200 milijonov kw ur na leto. Povečali pa bodo tudi zmogljivost hidrocentrale Kraljevec pri Zadvarju za celih 100 milijonov kilovatnih ur na leto. Oh kon-

cu leta bodo začeli z gradnjo tretje hidrocentrale, ki bo oskrbovala z električno energijo aluminijski kombinat v Titogradu. Ta hidrocentrale bo dajala na leto 1600 milijonov kilovatnih ur električne energije. V poznejši fazi pa bi se proizvodnja kar podvojila.

NAJVEČJA PLINARNA V DRŽAVI

V okolici Plevlja bodo zgradili največjo plinarno v državi, ki bo oskrbovala s plinom kombinat aluminija v Titogradu in Mostarju. V okolici Plevlja je 150 milijonov ton prvovrstnega premoga. Poleg plina bodo dobivali še 80.000 ton hčarana, 40.000 ton umetnega gnojila in 20.000 ton letalskega bencina. Vrednost teh stranskih produktov bo znašala na leto 1.200 milijonov din, ki bo večja od vrednosti plina samega. Zgradili bodo seveda tudi plinovod od Plevlja do Titograda.

32 LADIJ ZA TUJINO

Jugoslovanske ladjedelnice, kot so »3. maj« iz Reke, »Split« in »Uljanik« iz Pula, prejemajo vedno več naročil iz tujine. Teko bodo morale zgraditi za tuje lastnike 32 ladij s skupno 336.000 ton nosilnosti. V glavnem gre za 10.600-tonske tramperje, vendar sta med naročili tudi dva tankerja po 19.500 ton in dva po 25 tisoč ton nosilnosti.

POMANJKANJE PREMOGA

Znano je, da je na premogu Jugoslavija zelo bogata. Čeprav razglašajo, da se v vseh rudnikih proizvodnja veča, je pomanjkanje premoga precej občutno. Da bi se to pomanjkanje odstranilo, bi morali dobiti v Sloveniji celih 97.000 ton lignita in 53.000 ton rjavega premoga. Pomanjkanje premoga se zlasti občuti v bolnišnicah in gospodinjstvih.

ZA POVEČANJE PROIZVODNJE ZITA

Da bi povečali proizvodnjo zita, so izdali ukrep, ki pooblašča zadrugam odkup žitaric. Do sedaj so bile zadrugne le nekak posredovalce za odkup žita med proizvajalci in odkupnim podjetjem. S tem no-

vim režimom, ki se pravzaprav nič ne razlikuje od dosedanjega, upajo, da se bo proizvodnja žit povečala.

NOVA TOVARNA CEMENTA

V Umagu gradijo novo tovarno cementa, ki bo dograjena leta 1958. Tovarna bo izdelovala tako imenovani ekstracemencement, ki ga uporabljajo v gradnji s prenapetim betonom. Letna proizvodnja cementa bo znašala 140.000 ton.

GOSTINSTVO IN TURIZEM

Po zelo slabem dotoku turistov, ki je bil v minulih turističnih sezonah, so upoštevali, da so bile temu vzrok previsoke cene v hotelih. Razen tega so pa morali plačevati turisti dnevno po 140 din takse. Da bi pa v prihodnji turistični sezoni dotok turistov, zlasti tujih, narasel, so po hotelih izžalili cene.

CESTE JE TREBA IZBOLJSATI

Znano je, da so jugoslovanske ceste, razen glavnih žil kot so Gorica - Postojna - Ljubljana; Ljubljana - Zagreb - Beograd in drugih, v zelo kritičnem stanju. Promet se pa iz leta v leto veča. Skrajni čas bi bil, da bi tudi ostalo cestno omrežje čimprej modernizirali!

RAZBREMENITEV RESKE LUKE

Skozi resko luko potuje tranzitno vedno več blaga, zlasti iz Avstrije in Ogrske. Sedaj proučujejo načine, po katerih bi resko luko razbremenili. Moderniziranje luke pa ne poteka gladko, zato bodo nekaj blaga, ki bi moralo skozi Resko, presumeriti v Split, Sibenik in Koper.

NEUSTREZNI LOKALI

Po vsej Jugoslaviji so javni lokali zelo pomanjkljivo opremljeni. Higijenske naprave so nesodobne, lokali so pretesni in neurejeni. To je čisto razumljivo. Nihče se ne bo potrudil, da bi očistil prostore, ki niso njegova last. Če bi bil sam gospodar lokala, v katerem je zaposlen, bi se tudi zamislil, da je vse v redu. Tako pa postopajo z gosti kot policija z državljani!

Sodobna premišljevanja

Dne 1. septembra 1939, na dan, ko je Hitler svoje tolpe nagal na osamljeno Poljsko, je pred berlinskim parlamentom spušal enega izmed svojih proslulih govorov: »Angliji sem stalno ponujal prijateljstvo in po potrebi tudi tesno sodelovanje. Ljubezni pa ni mogoče ponujati samo z ene strani, potrebna je protijubvezna.«

Medtem ko se sovjetskih tankovskih vertig drži še blato in ostanki krvi in se v podložiške države vsipajo sovjetske oete, je Bulganin izročil zahodnim državam in lidiji novo ponudbo o razorožitvi in uničenju atomskega orožja. To se je zgodilo istega dne, ko so v Sovjetiji razstrelili novo vodkovo bombo. Bulganinova nota pripoveduje o zlatih časih, ko na svetu ne bo več armad, pač pa komaj nekaj policijskih oddelkov za vzdrževanje reda.

To mirovno popevko pa je Bulganin — verjetno že zaradi razvade — pospremil s temnimi grožnjami: »Odkrilo lahko rečem, prvi Bulganin, »da se je v tem trenutku razvila v Zahodni Evropi strategična situacija, ki prinaša sovjetskim armadam še večje prednosti kot ob koncu druge svetovne vojne! In dalje: »Če bi bila Sovjetija napadana, bi lahko nastopila proti Atlantskega pakta in uresničila svoje vojaške cilje tudi brez uporabe modernega atomskega in raketskega orožja.«

Mnogi bistveni nauki Karla Marxa so se že davno izkazali kot popolnoma zgrešeni. Tako n. pr. zatrjevanja, da mora v kapitalističnem svetu delavstvo postopoma obuboževati in da tako stanje ustvarja napetosti, ki vodijo do odločilnih revolucionarnih situacij. Na Madžarskem se je zgodilo prav nasprotno.

Kateri komunistični poklicni oznanjevalec bi po madžarskih dogodkih lahko še zanikal, da ne nastajajo pod komunističnimi vladavinami revolucije, ki jih Marx vendar ni predvideval, oziroma jih je načelno celo izključeval. Tudi najvažnejša predpostavka, na kateri sloni komunistični nauk, da so namreč delavci v stalnem nasprotju z ostalimi razredi v lastni državi, zato pa povezani z vsemi ostalimi delavci sveta, je postala enkrat za vselej hudo pohabljena, odkar so sovjetski delavci in kmetje naperili svoje topove na madžarske delavce in kmete. Te topove pa so Sovjeti izdelali iz »akumuliranih nadvrednosti«, ki so jih pokrli z delavskih žepov.

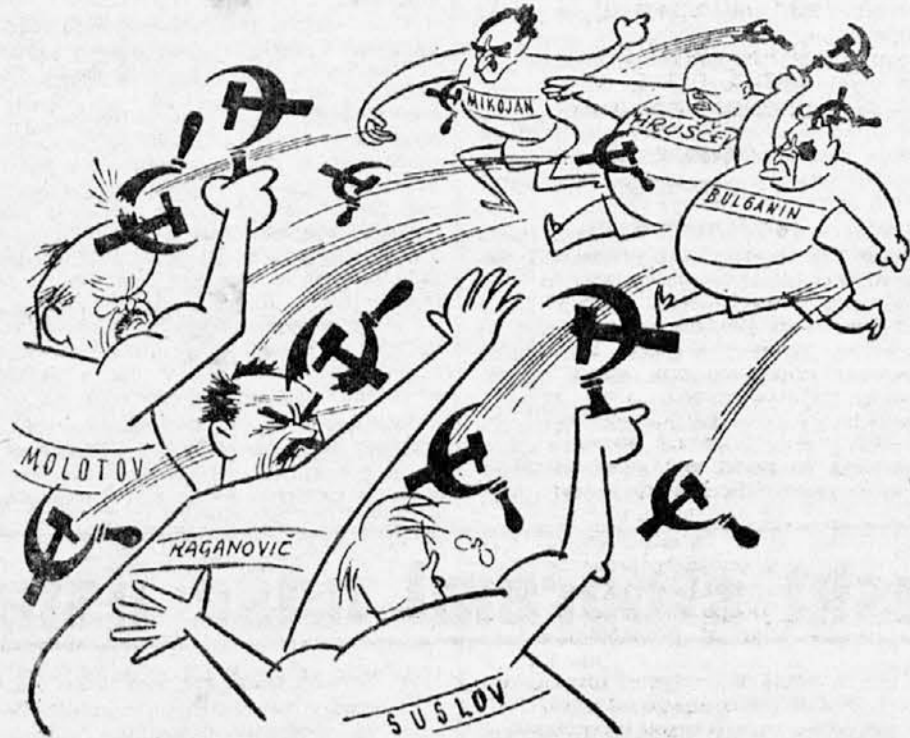
Se važnejše kot vse to pa je dejstvo, da se je na Madžarskem posrečilo pripeljati osnovno predpostavko komunističnega nauka v popolni nesmisel, namreč dogmo o prednosti materije nad duhom. Tam daleč na Madžarskem se je namreč kazalo, da čedalje naraščajoča izpopolnjevanje instrumentov silje in moči, pa naj se ti instrumenti imenujejo že tajna policija, tanki ali topovi, ne vodi nujno k še hujšemu zaslužjevanju človeka, pač pa nasprotno, da je tu neko stišše, ob katerem končno duh nadvlada materijo; da je splošna stavka učinkovitejša od najmodernjšega orožja; da en sam tank, katerega proizvodnja stane morda več kot je stala nekdo oborožitev celega polka lahko onesposobi trinajsetni šolarček v trenutku, ko duh svobode zažame ves narod.

McGurn, dopisnik lista »New York Herald Tribune«, ki je preživel 14 dni v Budimpešti med revolucijo in je pred dnevi dospel v Avstrijo, pripoveduje, da so Sovjeti na Madžarskem napadli madžarski narod skupno s 1100 tanki po 30 ton, s 3300 tanki po 20 ton in s 1200 tanki po 10 ton. To je točno oklepna sila, s katero je Hitler l. 1940 porazil Francijo.

Kdaj bo madžarski narod zmago svojega duha tudi užival, tega danes gotovo ne moremo napovedati. Gotovo pa je eno — in tega naši komunisti ne smejo pozabiti — po budimpeštanskih dogodkih svet ne bo več takšen, kakršen je bil pred temi dogodki. Duha je zmagal nad barbarstvom, in to se daslej še ni pripetilo, nič pod Mussolinijem in Hitlerjem in niti pod Stalinom. Mihovan Djilas je pred svojo aretacijo napisal v ameriškem tedniku »New Leader«: »Rane, ki jih je madžar-

ska revolucija prizadejala komunizmu, se ne bodo nikoli več zacelile — to je konec dosejanega komunizma.

Dogodke tako elementarne narave, tako dramatičnega dela človeške zgodovine ni mogoče tolmačiti navadnemu človeku, te dogodke bo tolmačila bodočnost. Vsekakor pa smo prešli križišče idej in zamisli. Če je zmagal duh nad materijo, je gotovo, da je zmagala tudi dobrota nad hudobijo — in če se je to res zgodilo, je človeštvo napravilo orjaški korak naprej.

KREMELJSKA OLIMPIADA KOMUNISTICNIH KOMOLČARJEV

Končno resnične besede

Snoči je imela tržaška gospodarska konzulta svojo izredno sejo. Predsednik Trgovske zbornice, prof. Luzzatto Fegiz, je imel obsežen govor in je poudaril, da se je gospodarska konzulta sestala zato, da se razčisti, o odnosi med Rimom in krajevnimi faktorji. Očitke, ki jih je podal predsednik zbornice do rimskih oblasti, so težki, vendar povsem resnični in stvarni. Poudaril je, kako rimska oblast še danes, po dveh letih prevzema uprave nad TO, nima nobenega načrta za izvedbo tistih ukrepov, ki bi dvignili in okrepili tržaško gospodarstvo, čeprav obstajajo konkretni pogoji, da bi taki ukrepi lahko privedli do ugodnih rezultatov.

Obstoja v Rimu urad in odbor podtajnikov — je izjavil prof. Luzzatto Fegiz — postavljenih zato, da proučijo tržaško gospodarsko stanje in stavijo konkretne predloge vladnim organom; vendar izgleda, da si v tem uradu preveč ne belijo glav s tem vprašanjem, če niso v več kot dveh letih pripravili niti osnutka za načrt.

Stiki med tukajšnjimi gospodarskimi predstavniki z Rimom so vedno bolj težki in redki. Nihče nas ne posluša in očitno smo smatrani za nepomembne, ker v dveh letih ni bilo enega samega sestanka ministrskega sveta, ki bi bil posvečen izključno nam, zato da bi se rešilo vprašanje, ki ni nič manj važno od meteoroloških katastrof, k od časa do časa ganejo javno mnenje.

Predsednik je nadalje pojasnil, zakaj je prišlo do sklicanja izredne seje gospodarske konzulte. Ze v začetku septembra letos so tukajšnji predstavniki najvažnejših gospodarskih združenj zaprosili za sestanek z ministrskim predsednikom, da bi z njim razgovarjali o izredno težkem gospodarskem položaju in skupno našli primerno rešitev. Kasneje, ker ni bilo iz Rima nobenega odgovora, so večkrat poslali pisma, brzojave in osebne intervencije. Toda po dveh in pol mesecih ni še

prejela Trgovska zbornica niti vrstice odgovora.

Tak odnos med Rimom in Trstom — je poudaril predsednik — je mogoče razlagati samo na dva načina: »Ali skušajo ti organi z molkom načrtno pokazati, da jih tržaška vprašanja ne zanimajo, ali pa pri najbolj volji ne razpolagajo s potrebno organizacijo, da bi poiskali eno samo prsto uro v delovnem dnevu ministrskega predsednika. Mislim, da imajo v obeh primerih dolžnost protestirati ne samo predstavniki Trgovske zbornice, temveč vsi Tržičani, ne glede na njih politično prepričanje.«

Nadalje je predsednik povedal, da je že v aprilu 1955 predsedstvo vlade poslalo v Trst komisijo strokovnjakov z nalogo, da prouči predlog o ustanovitvi proste cone in razne druge predloge. Pozneje je prišlo do več razgovorov z vladnimi organi, ki so zagotavljali vse razumevanje za tržaške potrebe in dodali, da je v pripravi načrt, katerega bodo predhodno poslali Trgovski zbornici v preučitev. Izgledalo je, da bo iz tega v resnici nekaj konkretnega.

Tukajšnji gospodarski predstavniki so zahtevali popoln tehnični in finančni načrt, da se takoj uvidi, kaj bo vlada odobrila in kdaj naj bi posamezne faze pridele, da bi se omogočilo podjetnikom pripraviti potrebne načrte. Danes lahko ugotovljamo, da takega načrta ni.

Tu gre namreč za vrnitev nekaterih običajnih prog, kot so pomorske proge proti Indiji, Zahodni Afriki in Avstraliji ter proge Jadran-Sirijska. Nadalje gre za vprašanje brezizniških zvez med Trstom in zaledem ter boljše zveze z Benetkami.

Predsednik Luzzatto Fegiz je v nadaljevanju omenil še vprašanje o Javnih skladiščih, mednarodne trgovine, industrije in drugih sektorjev.

Tu je predsednik označil dve možni poti: uvedbo carinske olajšave, ki bi pustila Trst izven državnega carinskega sistema, ali pa radikalne ukrepe proti neugodnim ekscentričnemu gospodarskega položaja. Vsaka izmed teh dveh poti, i dovedla do pozitivnih rezultatov, seveda, če obstoja dobra volja in bi se hotelo vrniti mestu svojo tradicionalno funkcijo v Italiji in Evropi.

Tudi ostali predstavniki tržaškega gospodarstva so odobrili izvajanje predsednika in zahtevali tudi ostre ukrepe, da se položaj izboljša.

Večer belih vrtnic

V ponedeljek zvečer nam je »Slovenski odere« pripravil veselo presenečenje. Zaigrali so nam Prepeluhovo veseloigro »Večer belih vrtnic«. Gledalci so skoraj popolnoma zasedli prostorni Auditorij. Režiser prof. Peterlin je postavil na oder le mlade igralce, ki pa so popolnoma zadovoljili, seveda nekateri več, drugi manj. Ne bomo se spuščali v podrobno analizo posameznih likov. S seboj so mladi igralci prinesli na oder precej svoje mladosti in preprostosti. Z neprisiljenim nastopom so pokazali, da z dobro voljo in vztrajnostjo lahko dosežejo tudi velike uspehe.

Zelo dobro je odigral vlogo vloga Drago Stoka. Prikazal nam je lik bogatega vendar zelo nerodnega trgovca, bogataša. Poln duhovitosti in posrečenega humora je bil lik Gregorja Pertota, katerega je bila vloga čudaškega učenačka, ki je prepotoval ves svet, prava igrača. Malce neokreten je bil Ljivi Valentič, ki se ni popolnoma sprostil. Poleg teh so nastopili še Lapornikova v vlogi Luciline matere, Fondova v vlogi Lucije, Resinovičeva kot sosedja Valerije, Fabjanov kot služkinja in Miljač kot postrežek.

Poleg sončnih strani komedije se moramo dotakniti še senčnih. Mogoče je glavna napaka režiserja v tem, da je postavil dejanje v sodobnost; mnogo bolje bi bilo, ko bi prenesel dejanje za kakih trideset ali štirideset let nazaj in najbrž bi opazil, da bi liki vseh igralcev zažareli v popolnoma drugi luči. Precej je motilo tudi pretirano maskiranje, kakor tudi scena, ki ni bila popolnoma dovršena. Kako velik poudarek bi dala sceni le ena sama slika nekje na steni.

Ce upočtevamo vse težave, ki jih je moralo premostiti vodstvo, potem moramo samo čestitati vsem igralcem do zadnjega pomočnika, ki je pripomogel s svojim delom k uspehu. Želim, da bi nam ti mladi igralci v najkrajšem pripravili novo presenečenje.

Spectator.

LISTNICA UREDNIŠTVA

Zaradi obilice goriskega volilnega gradiva smo bili primorani vrsto člankov in dopisov odložiti za prihodnjič, kar naj čitatelji in dopisniki blagovoljno upoštevajo. — Uredništvo.

SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE ZA TRZASKO OZEMLJE

V soboto 1. decembra 1956 ob 20.30 v dvorani na stadionu »Prvi maj«, Vrdeška cesta 7
V nedeljo 2. dec. 1956 ob 16.30 v prosvetni dvorani na Opčinah
V torek 4. decembra 1956 ob 20.30 v kinodvojni v Skednju

Robert Anderson

Čaj in simpatija

Odgovorni urednik: Prof. Dr. ANTON DABINOVIC Tiskarna Adria, d. d., v Trstu

Vladni komisar na tržaški občini

Zakon št. 703, ki je stopil onstran Timate v veljavo že pred nekaj leti, je bil avgusta t. l. od generalnega komisarja raztegnjen tudi na Tržaško ozemlje. Ta zakon uvaja nove davke ali zvišuje že obstoječe stare občinske davke, da se dvigne davčni dohodek zlasti pasivnih občin, ki živé od državnih podpor. V okrilju tega zakona je tržaški občinski svet že sprejela in zvišal družinski davek v kategorijah višjih dohodkov. Ali za tem bil prišlo na vrsto zvišanje užitnine za obdobje predmete in na nekatere predmete, kot oljčno olje, ki je bilo doslej užitnina prosta. Nove davščine iz užitnine bi bile morale dati občini 370 milijonov več užitniških dohodkov kot doslej. Nasproti ogromnemu občinskemu primanjkljaju je to kaplja v goldo. Novo breme bi bilo zajelo vse prebivalstvo brez razlike, ker gre pač za užitnino, zato je bil tržaški občinski svet nasproti novim davkom slabo razpoložen. Občinski odbor je s tem računam in je zato v svojem predlogu za odobritev novih bremen znižal to davčno breme od 370 milijonov na 240 milijonov s tem, da je dklonil zvišanje užitnine na vino in novo užitnino na oljčno olje.

Toda pri vsem tem je večina mestnega sveta v oktobru sklenila, da se o novih bremenih ne glasuje in da se skuša generalnega komisarja prepričati, da prekliclje svoj odlok, s katerim je avgusta raztegnil zakon št. 703 na naše ozemlje.

Generalni komisar je sprejel odposlanstvo občinskega sveta 7. novembra, toda je izjavil, da svojega odloka ne more preklicati z opazko, da bi moral poslati na občino komisarja, da izvede povišanje užitnine, če bi občinski svet še nadalje vztrajal na tem, da za nova bremena ne glasuje ali da jih odkloni.

Na seji 20. novembra je bil zopet predlog občinskega odbora, da se izglasuje novo breme na vrsto 240 milijonov namesto 370, kot bi jih morala občina po zakonu št. 703 določiti. Za ta predlog so se zavzemale stranke, ki tvorijo občinski odbor, demokristjani, socialdemokrti in republikanci, pridružil se jim je še Nennijski socialist Feiner. Geslo teh strank je bilo: treba je glasovati za predlog obč. odbora, kajti če zanj ne glasujemo, pride komisar in on bo naložil vseh 370 milijonov bremena namesto 240 milijonov, ki jih predlaga odbor.

Večina mestnega sveta je bila proti vsakemu takošnemu zvišanju užitnine. To stališče je zavzela kot protest proti gospodarski politiki, ki jo Rim vodi glede Trsta, čes da prihajajo od tam same lere besede brez dejanj. Govorniki so trdili, da je gospodarsko stanje Trsta dosti slabše kot katerega koli enakage mesta v Italiji. Proste cone, ki bi edina mogla rešiti tržaško gospodarsko krizo, vlada noče dati. Zato je treba, da tržaški občinski svet z odklonitvijo novih davkov opozori Rim, da tržaško prebivalstvo pri sedanjem gospodarskem stanju novih bremen ne more sprejeti.

Pri glasovanju je bilo oddanih za predlog občinskega odbora 26, proti njemu pa 29 glasov. Predstavniki Slovenske liste, dr. Josip Agneletto, ni bil vsled boleznj navzoč na seji.

Po tem glasovanju je generalni komisar imenoval dr. Micelija, podprefekta tržaške prefekture, za izrednega komisarja z nalogo, da gre na občino in izjema namesto občinskega sveta napravi sklep, da se v smislu zakona št. 703 uvedejo v tržaški občini nova bremena po trošnje. Dr. Miceli je prišel na občino 24. novembra, bil je tam cel dan in izdelal je sklep, s katerim se uvedejo v naši občini nova užitniška bremena v znesku 365 milijonov lir. On je zakon strožje izvedel

Mladinski literarni natečaj SPM

Slovenska prosvetna matica v Trstu prireja svoj običajni mladinski natečaj.

Trije najboljši prispevki (črtica, razprava, novela, pesem) bodo nagrajeni in objavljeni v božični številki. Prva nagrada 3000 lir, druga 2000 in tretja 1000 lir. Ostale nagrade v obliki književnega daru. Ocenov prispevanih del bo izvršila posebna žirija.

Prispevke v zaprti kuverti poslati na sedež društva v ulici Machiavelli 22/II ali na uredništvo »Demokracija« v ulici S. Anastasio 1/c najkasneje do 10. dec. 1956.

† Josip Oblak

Dne 19. novembra je v Trstu preminul g. Josip Oblak, svetnik tržaškega prizivnega dvora v pokoji. Bil je rojen l. 1883 v Cerknem na Goriškem. Gimnazijo je študiral v Kranju in univerzo na Dunaju. Kot sodnik je služboval v Kopru, potem na trgovskem sodišču v Trstu, nato na tržaškem tribunalu in končno na prizivnem dvoru. Dolgo let je bil tudi komisar za jusarske pravice.

Pokojni Josip Oblak je bil blaga duša, izvrsten pravnik in zaveden Slovenec. Škoda za moža, da mu je bolezen, ki ga je več let mučila, tako hitro pretrgala nit življenja. Po njegovi upokojitvi pred nekaj leti na tržaškem sodnem dvoru nobenega Slovenca več.

Slava njegovemu spominu!

Zgoniške partijske skrbi

Tudi naši zgoniški partiji so se »otili resne analize položaja«, kakor so jim to ukazali v Trstu. Glavna analiza položaja osuje zaenkrat opletanje s psovkami, ki spadajo na čisto drugače križe kakor pa so nekateri elementi, splošno nepriljubljeni in znani kot sejalci klevet in obrekovanja. Tako analizo so v zadnjem »Delu« iztisnili v tej hudi, prehudi suši zgoniški poklicni partiji. To sortiranje vaščanov naj opravljajo če je že potrebno, drugi poklicenci. V Zgoniku pa kozlov ne postavljamo za poljske čuvaje. Čo je ena.

Rezujemo, da so se mnogi naši in sosedni vaščani streznilli po vsem tem, kar se je zgodilo na Poljskem in na Madžarskem in kar je poglobljal tržaških komunistov ocenil za plemenito delo. Kdo tudi ne bi spregledal? Vsač pošten človek, ki nosi v srcu in duši še trohico pravice nosti in dobre volje. Vemo, da mnogim še strah pretresa kosti, saj še ni tako dolgo, ko smo po Krasu preživljali madžarske dni. Mnogi pa se tudi sprašujejo, ali ni že skrajni čas, da pridejo na dan zadeve in zadevice iz preteklosti...
Poklicnim partijcem letošnja jesen ne obeta bogate letine. S pohajkovanjem in in kilometražami gre h koncu. Treba se bo lotiti poštenega dela, to pa mnogim pohajčem ne diši. Ali se bo treba privaditi, sprva resda težko gre...

Na drugi strani pa pokušajo komunistični profesionalci reševati svoje karleze v odkrivanjem pogrešk voditeljev, z likvidacijo dogmatizma, kakor se izraža učeni kuli pri »Delu«, s spoštovanjem socialistične zakonitosti, proti samovolji in za spoštovanje človeške osebnosti. Sedaj se torej borijo komunistični šolarčki prav na vse tisto, kar so nam osem let ozna-